

Projekt Bara: miljörättslig riskbedömning

6 april 2021

1. Bakgrund

Svensk Galopp ideell förening ("Svensk Galopp IF") överväger att förvärva del av fastigheten Värby 61:528 i Svedala kommun i syfte att uppföra och driva en galoppbana.

Inom fastigheten finns en deponi som inte längre används. Deponin har bedrivits av Sydskaåns Avfallsaktiebolag ("Sysav") och rymmer bland annat rivnings- och schaktavfall.

En annan del av fastigheten har tidigare använts för täkt av lera. År 2007 fick Värby Fastighet AB ("Värby") tillstånd av länsstyrelsen att fylla ut den tidigare täkten. Ett krav i tillståndet var att de massor som användes för utfyllnad skulle vara så fria från föroreningar att de uppfyllde Naturvårdsverkets riktvärden för områden med så kallad *känslig markanvändning*. Känslig markanvändning är t.ex. bostäder eller förskolor. Efterföljande undersökningar har visat massorna överskrider riktvärdena för känslig markanvändning. Med med några få undantag understigs dock riktvärdena för *mindre känslig markanvändning*, med vilket avses t.ex. kontor eller industri.

Miljönämnden i Svedala kommun har beslutat att Värby ska forsla bort alla massor som har halter högre än riktvärdena för känslig markanvändning. Värby har överklagat beslutet till Länsstyrelsen som ännu inte har avgjort ärendet. Länsstyrelsens beslut kan överklagas till mark- och miljödomstolen och vidare till Mark- och miljööverdomstolen (prövningstillstånd krävs).

Svensk Galopp IF har identifierat två alternativa ägarstrukturer:

- *Alternativ 1*: Svensk Galopp IF äger fastigheten och galoppbanan. Svensk Galopp AB driver verksamheten vid galoppbanan, inklusive utför anläggningsarbetena.
- *Alternativ 2*: Skånska Fältrittklubben bildar ett aktiebolag ("Dotterbolaget"), som i sin tur äger fastigheten och anläggningen samt bedriver verksamheten. Svensk Galopp IF ska i detta fall ingå ett avtal med Skånska Fältrittklubben eller Dotterbolaget, genom vilket en del av utdelningen från ATG ska överföras till Skånska Fältrittklubben eller Dotterbolaget och hjälpa till att finansiera verksamheten vid galoppbanan.

Vi har ombetts utreda risken för att någon av ovan angivna bolag eller föreningar ådrar sig ansvar för avhjälpandeåtgärder – t.ex. provtagning eller bortforsling – kopplade till deponin eller fyllnadsmassorna. Utgångspunkten för bedömningen är att den pågående prövningen utmynnar i att ingen fullständig sanering sker och att det således kommer att finnas kvar fyllnadsmassor på fastigheten.

I det nedanstående utgår vi ifrån *Alternativ 1*, dvs. att Svensk Galopp IF äger fastigheten och Svensk Galopp AB driver verksamheten. *Alternativ 2*, dvs. att ett dotterbolag köper fastigheten, kommenteras separat i avsnitt 6.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	BAKGRUND.....	2
2.	SAMMANFATTNING.....	4
3.	RÄTTSLIGA UTGÅNGSPUNKTER.....	6
4.	ANSVARET FÖR DEPONIN.....	8
5.	ANSVARET FÖR Fyllnadsmassorna.....	10
6.	ALTERNATIV ÄGAR- OCH DRIFTSTRUKTUR.....	13

2. Sammanfattning

2.1 Ansvar för deponin

- Svensk Galopp IF kan som ägare av fastigheten i någon mån anses ”ta över” deponin och därmed vara verksamhetsutövare. Svensk Galopp IF kan därför, vid sidan av Sysav, ha visst ansvar.
- Inga markarbeten planeras på deponin. Därmed finns ingen risk för så kallat exploatörsansvar för Svensk Galopp AB.
- Om Svensk Galopp AB och/eller Svensk Galopp IF drabbas av kostnader ska de fördelas mellan dessa och Sysav, efter vad som är skäligt med hänsyn bland annat till var och ens bidrag till föreningen. Om behov av t.ex. provtagning *enbart* beror på risken att galoppbanan påverkar deponin, är risken större att Svensk Galopp AB får bära vissa kostnader.
- Sammantaget bedömer vi att risken för att Svensk Galopp AB drabbas av någon kostnad av betydelse med anledning av deponin är liten. Risken för att Svensk Galopp IF åläggs ett s.k. fastighetsägaransvar bedömer vi vara utesluten.

2.2 Ansvar för fyllnadsmassorna

- Värby har det huvudsakliga ansvaret för avhjälpandeåtgärder kopplade till fyllnadsmassorna. Eventuellt kan även Swerock göras ansvarigt.
- Frågan om vilka åtgärder som ska vidtas prövas just nu av Länsstyrelsen. Om processen utmynnar i att massorna ska tas bort

upphör frågan om framtida ansvar. Om processen utmynnar i att det *inte* är skäligt att ta bort massorna är det liten risk att den bedömningen skulle ändras inom överskådlig tid.

- Värby har åtagit sig att ersätta kostnader som drabbar Svensk Galopp med anledning av fyllnadsmassorna. Åtagandet gäller till och med år 2033 och PEAB AB har gått i borgen för det. Vi betraktar detta som ett starkt skydd. Om avhjälpandeåtgärder kopplat till fyllnadsmassorna skulle aktualiseras *efter år 2033* kan kostnader falla på Svensk Galopp AB eller Svensk Galopp IF enligt nedan.
 - Svensk Galopp AB ådrar sig *verksamhetsutövaransvar* bara om anläggningsarbeten medfört att befintliga föreningar har frigjorts/spridits. Ett eventuellt ansvar omfattar bara de föreningar som i så fall har frigjorts/spridits. Om Svensk Galopp inte planerar att flytta runt jordmassor på fastigheten framstår det som mindre sannolikt att någon större spridning skulle ske. Värby (och ev. Swerock) är fortsatt ansvarigt vid sidan av Svensk Galopp AB.
 - Svensk Galopp IF *i egenskap av fastighetsägare* kan bara göras ansvarig om Värby (och ev. Swerock) inte kan bekosta åtgärderna. Svensk Galopp IF kan inte göras ansvarig för föreningar som Svensk Galopp AB ansvarar för i egenskap av exploatör, så länge bolaget finns kvar och bekostar åtgärderna. Svensk Galopp IF ska bära skäliga kostnader. Med hänsyn till omständigheterna i detta fall bedömer vi att det inte är skäligt att föreningen bär mer än mycket begränsade kostnader.

- Sammantaget bedömer vi att risken för att Svensk Galopp AB eller Svensk Galopp IF drabbas av någon kostnad av betydelse med anledning av fyllnadsmassorna är liten.

2.3 Alternativ ägar- och driftstruktur

- Strukturen innebär att *fastighetsägaransvar* landar på Dotterbolaget istället för på Svensk Galopp IF.
- Strukturen innebär att *verksamhetsutövaransvaret* sannolikt landar på Dotterbolaget istället för på Galopp AB (pga. anläggningsarbeten) och Svensk Galopp IF (som ägare av deponin). Om faktisk och juridisk kontroll över verksamheten inte ligger hos bolaget utan hos Skånska Fältrittklubben eller Svensk Galopp IF kan denne anses vara den egentliga verksamhetsutövaren. Ett sådant synsätt är i rättspraxis mycket ovanligt.
- Vår bedömning innefattar endast miljörättsliga aspekter av den föreslagna strukturen och inte t.ex. bolagsrättsliga eller skatterättsliga konsekvenser.

3. Rättsliga utgångspunkter

3.1 Inledning

Vem som ansvarar för avhjälpande av föroreningar i mark och vatten regleras i 10 kap. miljöbalken. Miljöbalken anger vilka skyldigheter som den enskilde har i förhållande till det allmänna. Dessa skyldigheter påverkas inte av avtal mellan olika parter om hur ansvaret ska fördelas mellan dem. Ett avtal kan dock vara grund för en part att kräva ersättning av en annan part (utöver de grunder som anges i miljöbalken). Nedan följer en kort beskrivning av kapitlets centrala bestämmelser och principer.

3.2 Verksamhetsutövarens ansvar

Miljöbalken vilar på principen att *förorenaren betalar*. Ansvaret åvilar i första hand den eller de som har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som har bidragit till föroreningen, dvs. *verksamhetsutövaren* (10 kap. 2 § miljöbalken).

Den som från början har orsakat en förorening betraktas naturligtvis som verksamhetsutövare.

Exploatörer som gräver eller på annat sätt bearbetar förorenad mark *på ett sätt som leder till att befintliga föroreningar frigörs och sprids till omgivningen* betraktas också som verksamhetsutövare. Exploatören får inte ansvar för hela föroreningen, utan bara den del som frigjorts/spridits på grund av exploatörens verksamhet. Att exploatören betraktas som verksamhetsutövare ger fördelen att denne kan använda sig av miljöbalkens regler för att

få kostnader ersatta av den som från början orsakade föroreningen. De reglerna är nämligen bara ”öppna” för den som själv är verksamhetsutövare.

Fastighetsägare kan i särskilda fall anses vara verksamhetsutövare, trots att fastighetsägaren inte aktivt har deltagit i den verksamhet som har bidragit till föroreningen. Sådana situationer kallas för *förvaringsfall*, och innebär i korthet att fastighetsägaren har varit medveten om att det på dennes fastighet förvaras avfall men inte vidtagit några åtgärder för att motverka miljöriskerna med förvaringen. Deponier kan anses vara ett förvaringsfall. Mark som fyllts ut med förorenad jord anses i rättspraxis inte vara ett förvaringsfall.

Verksamhetsutövaransvaret är *solidariskt* (gemensamt). Om det finns flera ansvariga verksamhetsutövare kan tillsynsmyndigheten välja vem eller vilka den vill vända sig till. Syftet med det solidariska ansvaret är att förenkla för myndigheterna. Om t.ex. två bolag har drivit samma fabrik under olika tidsperioder, ska myndigheterna kunna vända sig till bara ett av bolagen om fabriken har orsakat en förorening. Frågan om den slutliga kostnadsfördelningen får därefter lösas mellan de ansvariga. Om de inte kommer överens kan den som betalat stämna de andra i domstol. Domstolen fördelar då kostnaden med hänsyn till varje verksamhetsutövaras bidrag till föroreningsskadan (t.ex. hur länge respektive bolag drev fabriken) och andra omständigheter.

Det solidariska ansvaret innebär inte att någon kan behöva ansvara (dvs. ligga ute med pengar) för föroreningar som denne

inte själv har bidragit till. Exempelvis kan en exploatör inte tvingas sanera eller provta föroreningar som inte har berörts av exploatörens grävningar.

3.3 Fastighetsägarens ansvar

Om det inte finns någon verksamhetsutövare som kan utföra eller bekosta avhjälpandet, exempelvis pga. att verksamhetsutövaren har likviderats eller saknar betalningsförmåga, övergår ansvaret på fastighetsägaren (10 kap. 3 § miljöbalken). Fastighetsägare kan endast åläggas ett efterbehandlingsansvar om tillsynsmyndigheten dessförinnan har utrett och förvissat sig om att det inte finns någon verksamhetsutövare som kan bära ansvaret. Fastighetsägarens ansvar gäller bara om fastigheten förvärvats efter den 31 december 1998 och bara om denne kände till eller borde ha känt till föroreningen vid köpet (för privatbostadsfastigheter gäller ansvar endast om köparen faktiskt kände till föroreningen).

3.4 Ansvarets omfattning

När det har konstaterats att det finns en eller flera som är ansvariga för en förorening är nästa fråga *hur stort* ansvaret är, dvs. hur stor kostnad de ansvariga ska bära. Att någon rent juridiskt ingår i kretsen av ansvariga betyder inte att ansvaret är obegränsat, utan det kan vara noll eller väldigt litet för någon som knappt bidragit till föroreningen.

Enligt miljöbalken ska den ansvarige verksamhetsutövaren eller fastighetsägaren i *skäligh omfattning* utföra eller bekosta de avhjälpandeåtgärder som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att skada uppstår för människors hälsa eller miljön (10 kap. 4 § miljöbalken). Med avhjälpande avses både att utreda föroreningssituationen och att sanera föroreningar så att de inte längre utgör någon miljörisk. Ansvarets omfattning bestäms genom en prövning i två steg.

Först görs en *objektiv bedömning* av vilka åtgärder som behöver vidtas för att skydda hälsa och miljö. Det handlar om en naturvetenskaplig bedömning av bland annat föroreningens art och omfattning, omgivningens känslighet för föroreningen och risken för spridning.

Sedan görs en *skälighetsbedömning*. Bedömningen utgår ifrån hur lång tid det gått sedan föroreningen inträffade, vilken skyldighet den ansvarige hade att förhindra framtida skadeverkningar samt omständigheterna i övrigt. Om en verksamhetsutövare kan visa att denne bidragit till föroreningen endast i begränsad mån beaktas det i bedömningen av ansvarets omfattning.

4. Ansvaret för deponin

4.1 Verksamhetsutövarnas ansvar

4.1.1 Potentiellt ansvariga verksamhetsutövare

Ansvaret för deponin åvilar i första hand verksamhetsutövarna. Såvitt känt har tre parter vidtagit eller kan komma att vidta sådana åtgärder att de är att anse som verksamhetsutövare:

- (a) Den som tidigare har bedrivit deponiverksamhet, dvs. Sysav
- (b) Den som vidtar anläggningsarbeten på fastigheten som frigör eller sprider föroreningar från deponin, dvs. Svensk Galopp AB
- (c) Den som förvärvar fastigheten med deponin, dvs. Svensk Galopp IF, och därmed kan anses bedriva verksamhet i form av ”förvaring” av avfallet i deponin

4.1.2 Ansvarets omfattning och fördelning

Avhjälpanåtgärder måste vara miljömässigt motiverade och rimliga från kostnadssynpunkt. Vi har inte tagit del av de miljötekniska undersökningar som genomförts av deponin, men den har enligt uppgift legat orörd länge utan att tillsynsmyndigheten sett skäl att vidta åtgärder. Enligt Sysav rymmer den främst trädgårdsavfall. Om avhjälpanåtgärder, t.ex. provtagning, i framtiden skulle anses miljömässigt motiverade måste de också vara skäligen med hänsyn till respektive

verksamhetsutövaras bidrag till föroreningarna. Sysav har gett upphov till deponin och är därför den huvudsakliga verksamhetsutövaren.

Vi har fått information om att inga markarbeten kommer att vidtas på deponin. Därmed finns ingen risk för så kallat exploatörsansvar (se avsnitt 3.2 ovan).

Svensk Galopp IF, som köper fastigheten och därmed kan anses i någon mån ”ta över” deponin (det s.k. förvaringsfallet som beskrivs i avsnitt 3.2 ovan), kan endast göras ansvarig för föroreningar som eventuellt lakas ut ur deponin efter köpet. Det är viktigt att betona att *även* Sysav ansvarar för dessa urlakningar. Ansvaret för deponin övergår således inte på Svensk Galopp IF, men från och med köpet ska ansvaret fördelas mellan Sysav och Svensk Galopp IF. Vår bedömning är att Sysav då får bära alla eller merparten av kostnaderna.

Vår erfarenhet är att kommuner och kommunägda bolag (som Sysav) inte brukar undandra sig ansvar för föroreningar som de gett upphov till.

Om Sysav föreläggs att vidta åtgärder avseende deponin, men på grund av obestånd eller annat förhållande inte kan bekosta åtgärderna, har Svedala kommun åtagit sig att uppfylla det ansvar som annars hade åvilat Sysav.¹ Åtagandet är obegränsat i tid.

¹ Se punkt 12.1 i överlåtelseavtalet.

4.2 Fastighetsägarens ansvar

Ansvar för åtgärder kopplade till deponin kan endast åvila Svensk Galopp IF *i dess egenskap av fastighetsägare* om det inte finns någon verksamhetsutövare som kan utföra eller bekosta avhjälpandet. Om Sysav inte kan bekosta avhjälpande har Svedala kommun åtagit sig att uppfylla det ansvar som annars hade åvilat Sysav. Risken för att något ansvar för deponin ska övergå på Svensk Galopp IF bedöms därför vara utesluten.

4.3 Slutsatser

- Svensk Galopp IF kan som ägare av fastigheten i någon mån anses ”ta över” deponin och därmed vara verksamhetsutövare. Svensk Galopp IF kan därför, vid sidan av Sysav, ha visst ansvar.
 - Inga markarbeten planeras på deponin. Därmed finns ingen risk för så kallat exploatörsansvar för Svensk Galopp AB.
 - Om det uppstår behov av åtgärder (såsom provtagning) *enbart* på grund av risken att galoppbanan påverkar deponin är risken större att Svensk Galopp AB får bära vissa kostnader.
- Om Svensk Galopp AB och/eller Svensk Galopp IF drabbas av kostnader ska dessa fördelas mellan denne och Sysav, efter vad som är skäligt med hänsyn bland annat till var och ens bidrag till föreningen.
 - Sammantaget bedömer vi att risken för att Svensk Galopp AB eller Svensk Galopp IF drabbas av någon kostnad av betydelse med anledning av deponin är liten. Risken för att Svensk Galopp IF åläggs ett s.k. fastighetsägaransvar bedömer vi vara utesluten.
-

5. Ansvaret för fyllnadsmassorna

5.1 Verksamhetsutövarnas ansvar

5.1.1 Potentiellt ansvariga verksamhetsutövare

Ansvaret för fyllnadsmassorna åvilar i första hand verksamhetsutövarna. Två parter har eller kan komma att vidta sådana åtgärder att de är att anse som verksamhetsutövare:

- (a) Den som utförde utfyllnadsåtgärderna, dvs. Värby
- (b) Den som vidtar anläggningsarbeten på fastigheten och därigenom frigör eller sprider föroreningar från fyllnadsmassorna, dvs. Svensk Galopp AB

Även Swerock AB, som på Värbys uppdrag utförde fyllnaden, skulle eventuellt kunna betraktas som verksamhetsutövare, beroende på hur självständigt de agerade.

5.1.2 Ansvarets omfattning och fördelning

Markundersökningar har visat att fyllnadsmassorna överskrider Naturvårdsverkets riktvärden för *känslig markanvändning*. Med några få undantag underskrider riktvärdena för *mindre känslig markanvändning*. Fyllnadsmassorna håller således den standard som anses acceptabel för exempelvis kontorsbebyggelse.

Miljönämnden i Svedala kommun har ålagt Värby att genomföra en fullständig urschaktning (sanering), vilket Värby har överklagat. Länsstyrelsen har inte ännu tagit ställning till överklagandet, dvs. om det finns ett behov av avhjälpande (t.ex. urschaktning) och hur stor kostnad det är

skäligt att Värby ska bära (skälighetsbedömningen). Om saneringsåtgärder nu skulle bedömas vara obehövlige eller oskälige, är det osannolikt men inte uteslutet att myndigheter senare gör en annan bedömning. De kan då igen vända sig till Värby och kräva att de t.ex. genomför provtagning eller sanerar.

Om Svensk Galopp AB då utfört anläggningsarbeten på fastigheten är Svensk Galopp AB verksamhetsutövare för dessa arbeten och kan ha ett visst ansvar. Ansvaret uppstår bara om anläggningsarbetena medfört att befintliga föroreningar har frigjorts/spridits, annars har bolaget inget ansvar. Om Svensk Galopp inte planerar att flytta runt jordmassor på fastigheten framstår det som mindre sannolikt att någon större spridning skulle ske. Ett eventuellt ansvar omfattar bara de föroreningar som i så fall har frigjorts/spridits. Någon fullständig sanering kan inte avkrävas Svensk Galopp AB för att bolaget schaktat på vissa ställen. Värby (och ev. Swerock) är fortsatt ansvarigt vid sidan av Svensk Galopp AB.

Miljöbalkens regler om ansvar för förorenad mark handlar framförallt om när avhjälpande – t.ex. provtagning eller sanering – behöver vidtas *efterhand*. I tillägg till de reglerna kan alla som vidtar en åtgärd, t.ex. gräver, behöva vidta skyddsåtgärder för miljön under själva åtgärden. Exempelvis kan den som gräver en ledningsgrav i en förorenat område åläggas att inte fylla igen med den förorenade jord som grävts upp, utan med renare massor, och köra bort den förorenade jorden för korrekt hantering. Det kan också vara nödvändigt att provta schaktmassorna. Dessa krav har en annan legal grund än avhjälpandeansvaret, men kan ändå innebära en kostnad för Svensk Galopp AB.

Värby har utfärdat ett åtagande² att ersätta Svensk Galopp IF för *kostnader till följd av undersökningar, skyddsåtgärder, fördyrad hantering av massor i samband med etableringen av Galoppanläggningen eller andra åtgärder som följer av författning eller myndighetsbeslut på grund av fyllnadsåtgärderna*. PEAB AB har gått i borgen för åtagandet. När strukturen för köpet är klar får åtagandet justeras så att det riktas till rätt mottagare med hänsyn till vem som ska utföra åtgärder på platsen.

Åtagandet gäller till och med den 31 december 2033. I och med detta bedömer vi att risken för att Svensk Galopp AB drabbas av kostnader kopplade till fyllnadsmassorna är liten.

Om åtgärder skulle aktualiseras efter år 2033 är Värby fortfarande ansvarigt enligt miljöbalken. Svensk Galopp AB:s ansvar kan aldrig gå utöver de föreningar som bolaget självt eventuellt har frigjort/spridit och kan inte bli större än vad som är skäligt i förhållande till Svensk Galopp AB:s (begränsade) bidrag till föreningen.

5.2 Fastighetsägarens ansvar

Ansvar för fyllnadsmassorna kan endast övergå på fastighetsägaren – i egenskap av just fastighetsägare – om det inte finns någon verksamhetsutövare som kan utföra eller bekosta avhjälpandet.

Om en avhjälpandeåtgärd skulle aktualiseras *efter år 2033* (då Värbys/PEAB:s åtagande löpt ut) och Värby – och Swerock, om detta

bolag kan betraktas som verksamhetsutövare – av någon annan anledning inte kan bekosta åtgärderna, så kan Svensk Galopp IF göras ansvarig i egenskap av fastighetsägare. Svensk Galopp IF kan inte göras ansvarig för föreningar som Svensk Galopp AB ansvarar för i egenskap av exploatör (dvs. föreningar som Svensk Galopp AB har frigjort/spridit), så länge Svensk Galopp AB finns kvar och kan bekosta åtgärderna. Fastighetsägaren kan bara bli ansvarig om det inte finns någon verksamhetsutövare som kan bekosta åtgärderna.

Vad gäller fastighetsägarens ansvar görs samma avvägning som när en verksamhetsutövare är ansvarig: *vilka* åtgärder är objektivt sett motiverade från miljöskyddssynpunkt, och *hur stort* ansvar (kostnader) är det skäligt att den fastighetsägaren bär.

Om åtgärderna avser provtagning för att t.ex. kontrollera om det sker någon urlakning är det rimligt att anta att Svensk Galopp IF skulle behöva bära den kostnaden. Vad avser renodlade saneringsåtgärder, är det enligt vår bedömning osannolikt att Svensk Galopp IF, som på intet sätt bidragit till föreningen, skulle behöva bära något omfattande ansvar. Detta gäller särskilt med hänsyn till den låga föreningsgraden.

Överhuvudtaget är det liten risk att åtgärder skulle aktualiseras efter år 2033, när galoppbanan är etablerad. Att dessa åtgärder skulle omfatta något mer än möjligen provtagning är ännu mer osannolikt eftersom verksamheten på fastigheten (galoppbanan) inte kräver mark med högre renhetsgrad. Huruvida naturvärdena i omgivningen kräver sanering

² Bilaga 12.2 till förslaget till överlåtelseavtal.

prövas för närvarande av länsstyrelsen och den bedömningen får antas stå sig under överskådlig tid. Dvs. om processen utmynnar i att Värby nu inte behöver sanera bör en sanering inte behövas heller efter år 2033. Sanering som stör pågående verksamhet (galoppbana) sker dessutom normalt bara om det är fråga om betydande hälso- och miljörisker.

Att allt det ovanstående skulle inträffa och Värby (och eventuellt Swerock) dessutom inte kan bekosta åtgärderna är högst osannolikt. Om det ändå skulle ske bedömer vi att skälighetsbedömningen skulle utfalla så att Svensk Galopp IF inte skulle behöva bära mer än mycket begränsade kostnader.

5.3 Slutsatser

- Värby har det huvudsakliga ansvaret för avhjälpandeåtgärder kopplade till fyllnadsmassorna. Eventuellt kan även Swerock göras ansvarigt.
- Frågan om vilka åtgärder som ska vidtas prövas just nu av Länsstyrelsen. Om processen utmynnar i att massorna ska tas bort upphör frågan om framtida ansvar. Om processen utmynnar i att det *inte* är skäligt att ta bort massorna är det liten risk att den bedömningen skulle ändras inom överskådlig tid.
- Värby har åtagit sig att ersätta kostnader som drabbar Svensk Galopp med anledning av fyllnadsmassorna. Åtagandet gäller till och med år 2033 och PEAB har gått i borgen för det. Vi betraktar

detta som ett starkt skydd. Om avhjälpandeåtgärder kopplat till fyllnadsmassorna skulle aktualiseras *efter år 2033* kan kostnader falla på Svensk Galopp AB eller Svensk Galopp IF enligt nedan.

- Svensk Galopp AB ådrar sig *verksamhetsutövaransvar* bara om anläggningsarbeten medfört att befintliga föreningar har frigjorts/spridits. Ett eventuellt ansvar omfattar bara de föreningar som i så fall har frigjorts/spridits. Om Svensk Galopp inte planerar att flytta runt jordmassor på fastigheten framstår det som mindre sannolikt att någon större spridning skulle ske. Värby (och ev. Swerock) är fortsatt ansvarigt vid sidan av Svensk Galopp AB.
- Svensk Galopp IF *i egenskap av fastighetsägare* kan bara göras ansvarig om Värby (och ev. Swerock) inte kan bekosta åtgärderna. Svensk Galopp IF kan inte göras ansvarig för föreningar som Svensk Galopp AB ansvarar för i egenskap av exploatör, så länge det bolaget finns kvar och bekostar åtgärderna. Svensk Galopp IF ska bära skäliga kostnader. Med hänsyn till omständigheterna i detta fall bedömer vi att föreningen inte kan tvingas bära mer än mycket begränsade kostnader.
- Sammantaget bedömer vi att risken för att Svensk Galopp AB eller Svensk Galopp IF drabbas av någon kostnad av betydelse med anledning av fyllnadsmassorna är liten.

6. Alternativ ägar- och driftstruktur

6.1 Alternativ struktur

Vi har ombetts besvara hur ansvarsfördelningen skulle förändras om projektet istället genomfördes så att Skånska Fältrittklubben bildar ett aktiebolag (Dotterbolaget), som i sin tur äger fastigheten och galoppbanan samt bedriver verksamheten vid galoppbanan. Svensk Galopp IF ingår ett avtal med Skånska Fältrittklubben eller Dotterbolaget, genom vilket en del av utdelningen från ATG ska överföras till Skånska Fältrittklubben eller Dotterbolaget och hjälpa till att finansiera verksamheten vid galoppbanan.

Vår bedömning avser endast fördelningen av ansvaret enligt miljöbalken och innefattar *inte* t.ex. bolagsrättsliga eller skatterättsliga konsekvenser av denna struktur.

6.2 Konsekvenser för ansvarsfördelning

Den föreslagna strukturen innebär att *fastighetsägaransvaret* som beskrivs i avsnitt 4.2 och 5.2 faller på Dotterbolaget istället för på Svensk Galopp IF.

Det *verksamhetsutövaransvar* som enligt ovan kan falla på Svensk Galopp AB (pga. anläggningsarbeten) och Svensk Galopp IF (som ägare av deponin) kommer som utgångspunkt att falla på Dotterbolaget. Detta ansvar beskrivs i avsnitt 4.1 och 5.1 ovan. Om Dotterbolaget är så osjälvständigt att det i praktiken är Svensk Galopp IF eller Skånska Fält-

rittklubben som finansierar och styr verksamheten vid galoppanläggningen, kan Svensk Galopp IF eller Skånska Fältrittklubben anses vara den egentliga verksamhetsutövaren. Detta slags ”ansvarsgenombrott” är mycket ovanligt men om Dotterbolaget endast existerar på pappret och juridisk och praktisk kontroll ligger hos någon av föreningarna kan alltså den föreningen betraktas som verksamhetsutövare.

6.3 Slutsatser

- Strukturen innebär att *fastighetsägaransvar* landar på Dotterbolaget istället för på Svensk Galopp IF.
- Strukturen innebär att *verksamhetsutövaransvaret* sannolikt landar på Dotterbolaget istället för på Galopp AB (pga. anläggningsarbeten) och Svensk Galopp IF (som ägare av deponin). Om faktisk och juridisk kontroll över verksamheten inte ligger hos bolaget utan hos Skånska Fältrittklubben eller Svensk Galopp IF kan denne anses vara den egentliga verksamhetsutövaren. Ett sådant synsätt är i rättspraxis mycket ovanligt.
- Vår bedömning innefattar endast miljörättsliga aspekter av den föreslagna strukturen och inte t.ex. bolagsrättsliga eller skatterättsliga konsekvenser.